

Frequently asked questions

Co to jest wapno hydratyzowane?

Wapno hydratyzowane jest to wodorotlenek wapnia Ca(OH)_2 sprzedawane w postaci proszkowej, luzem lub w workach. Inna nazwa tego produktu to „wapno suchogaszone”.

Czy wapno hydratyzowane jest produktem naturalnym?

Wapno hydratyzowane jest produktem w pełni naturalnym. W procesie jego wytwarzania wykorzystuje się ciepło do przekształcenia skały wapiennej CaCO_3 w wapno palone CaO , oraz wody do zamiany wapna palonego w wodorotlenek wapnia Ca(OH)_2 .

Czy przed zastosowaniem wapna hydratyzowanego w zaprawach należy je moczyć w wodzie, a jeśli tak to jak długo?

W zakładach wapienniczych należących do naszej firmy, kamień wapienny wypalany jest w dwóch typach pieców: szybowych piecach koksowych oraz w piecach Märza opalanych gazem lub mazutem.

Wapno hydratyzowane produkowane na bazie wapna wypalonego w piecu Märza nie wymaga wstępnego moczenia w wodzie. Przykładem takiego produktu jest wapno „Superbiałe” produkowane w zakładzie w Bukowej, lub wapno z zakładu w Górażdżach.

Natomiast dla wapna hydratyzowanego otrzymywanego na bazie wapna z pieca koksowego można użyć określenia „zaleca się”. Oznacza to, że istnieje bardzo niewielkie prawdopodobieństwo pojawienia się uszkodzeń tynków w postaci odprysków.

Okazuje się jednak, że proces moczenia wapna ma istotne znaczenie dla osiąganych urabialności zaprawy. Zaprawy murarskie i tynkarskie z dodatkiem ciasta wapiennego otrzymanego w procesie moczenia wapna hydratyzowanego w wodzie przez 24, a najlepiej 48 godzin wykazują zdecydowanie większą urabialność oraz plastyczność w porównaniu z tymi, gdzie stosowano wapno w postaci proszkowej. Uwaga ta dotyczy również wapna „Superbiałego”.

Czy wapno hydratyzowane jest substancją niebezpieczną dla zdrowia? Jakie należy stosować środki ostrożności?

Wapno hydratyzowane sprzedawane na składach oraz w supermarketach budowlanych jest produktem bezpiecznym w stosowaniu. Osobie mającej kontakt z wapnem hydratyzowanym nie grozi poparzenie skóry czy dróg oddechowych, gdyż proces gaszenia (wydziela się przy tym duża ilość ciepła) został przeprowadzony w zakładach wapienniczych.

Wapno hydratyzowane klasyfikowane jest natomiast jako „Substancja drażniąca Xi”. Ze względu na niewielkich rozmiarów cząstki wodorotlenku wapnia Ca(OH)_2 , ma ono tendencję do pylenia. Przy jego stosowaniu zaleca się stosowanie masek przeciwpyłowych chroniących drogi oddechowe.

Czym różni się wapno hydratyzowane „Superbiałe” od wapna standardowego?

Podstawową widoczną gołym okiem różnicą jest kolor. Wapno „Superbiałe” charakteryzuje się prawie perfekcyjną bielą (w 100 skali uzyskuje 95-96 punktów). Natomiast wapno standardowe uzyskuje 88-89 punktów. Wapno „Superbiałe” posiada większe rozwinięcie powierzchni właściwej. Z pomiarów metodą BET wynika, że wapno „Superbiałego” zbliża się do wartości $\sim 20 \text{ m}^2/\text{g}$. Dla wapna standardowego ten parametr wynosi $\sim 17 \text{ m}^2/\text{g}$. Dzięki temu zaprawy z dodatkiem wapna „Superbiałego” wykazują większą wiązliwość wody, dłuży czas zachowania właściwości roboczych, większą urabialność. Wielkość cząstek wapna (im wyższa wartość rozwinięcia powierzchni, tym

Frequently asked questions

mniejsze i bardziej porowate cząstki) wpływa na przyczepność zaprawy do podłoża oraz szczelność połączenia murarskiego.

Czym różni się wapno hydratyzowane od domieszki (popularnie zwanej „plastifikatorem”)?

Wapno hydratyzowane jest samodzielnym materiałem wiążącym powietrznym. W sytuacji, kiedy w zaprawie pojawia się cement, wapno hydratyzowane zaczyna pełnić rolę „superplastifikatora”, modyfikując wiele właściwości zaprawy cementowej. W poniższej tabelce zebrane są parametry zaprawy, na które wpływa wapno hydratyzowane.

Zaprawa świeżo zarobiona (po dodaniu wody)	Zaprawa stwardniała
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Plastyczność ✚ Więżliwość wody w zaprawie ✚ Napowietrzenie do 7% ✚ Ograniczenie samoczynnego wydzielania wody z zaprawy ✚ Opóźnienie wiązania cementu ✚ Wydłużenie czasu korekty ✚ Niwelowanie nierówności podłoża	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Przyczepność ✚ Przepuszczalność ✚ Elastyczność (dylatacje) ✚ Samoleczenie mikropęknięć ✚ Ograniczenie wykwitów solnych ✚ Do stosowania na terenach sejsmicznych i parasejsmicznych

Domieszka jest natomiast związkami chemicznymi o składzie znanym tylko producentowi domieszki. Domieszki oddziałują zwykle na jedną cechę zaprawy cementowej. Stąd w normie na domieszki do betonu sklasyfikowano 12 różnych typów domieszek w zależności od ich sposobu działania. I tak np. są domieszki opóźniające wiązanie cementu, lub napowietrzające zaprawę, uplastyczniająco/redukujące ilość wody, etc. Domieszki reklamowane jako zamienniki wapna, są w rzeczywistości związkami chemicznymi powodującymi napowietrzenie zaprawy (95% produktów). Dodatek domieszki napowietrzającej zwiększa, co prawda urabialność zaprawy, lecz równocześnie powoduje spadek jej przyczepności do cegły. W skrajnych przypadkach obserwuje się zupełną utratę przyczepności zaprawy do podłoża

Czy wapno hydratyzowane jest odpowiedzialne za wykwity wapienne?

Wapno hydratyzowane dodawane do zapraw nie jest odpowiedzialne za powstawanie wykwitów wapiennych i solnych na murach z cegły klinkierowej. Głównym źródłem wykwitów solnych i wapiennych jest cement. Na kostce brukowej, betonie występują wykwity wapienne, chociaż nikt do tych produktów nie dodaje wapna hydratyzowanego. Cegłę klinkierową powinno murować się na gęstoplastycznych zaprawach cementowo-wapiennych.

Jaka jest trwałość tynków z wapnem?

Ocenia się, że trwałość tynków cementowo-wapiennych wielowarstwowych wynosi min. 50-80 lat. Okres eksploatacji tynków z wapnem uzależniony jest od wykonawstwa, właściwego zaprojektowania budynku, dbałości użytkownika o stan elewacji, etc.